GAZETY POLSKIE

Anno 1735. N. 28.

z Piotrkowa die 18 Januar. Solennitas Anniwerſarzá ſzczęśliwie w Krakowie odprawioney Koronacyi Nayiaśnieyſzego Kroleftwa Ichmciow w dzień Imienia JEZUSOWEGO y Opatrznosci Boſkiey takową ſię odprawiła ceremonią: około godziny *circiter* dzieſiątey, J.O. Trybunał *conſceſcendens* do kościoła WW.XX. Jezuitow tuteyſzych Mſzy śpiewaney przez J.W. Imći X. Wyſockiego Prezydenta Trybunału Koron: *aderat*, pod czas ktorey Imć X. Kaznodzieia tuteyſzy miał Kazanie *ex themate: Nuptiæ factæ ſunt, Vocatus eſt autem & IESVS.* czyniąc alluzyą takowym aſſumptem: że iako według Hugona *à S. Victore* na Godach Kaneńſkich Opátrznośc Boſka dla Jana, miaſto innych zaproſzonych ſam goż Chryſtuſa Gościem ſprowadziła, tak przy publicznym całey Oyczyzny weſelu *ex Anniverſaria Coronationis die* Nayiaśn: Krola Imći AUGUSTA III. P N.M. dla J.W. Imći P. Anzgarego Czapſkiego Woiewody Chełminſkiego, do tych publicznych radości Imię JEZUS z oſobliwey Prowidencyi Boſkiey *in Societatem* applauzow idzie, zkąd daley takową uformował propozycyą: że to ieſt oſobliwa Boga Prowidencya, godnemi Oyczyznę Trybunały ludźmi opatrować, z ktorey *excurrit in applauſum Stemmatum* JJ. WW. Prezydenta, Marſzałka, y wſzytkich przytomnych Deputatow. Po ſkonczoney Mſzy S. cały J.O. Trybunał poklęknąwſzy u kratek przed Wielkim Ołtarzem zaczęte od J.W. Imći X. Prezydenta przy rezonancyi Kapeli, trąb, y kotłow przy 24 iarzęcych pochodniach *à lectiſſimo flore* Szkoł trzymanych *Te Deum laudamus*

damus

damus intonował; Gwardya zaś Koron: z mozdzierzy, y ręczney ſtrzelby ognia daiąc applauz czyniła: to nabożeńſtwo J. W. Imć X. Prezydent *pro gratiarum actione*, y za Nayiaśn. Krola Imći Auguſta III. Kollektą zakończył. Naſtąpiły potym ſalutacye od Szkoł *Soc: Jeſu* J. O. Trybunału Koron:. Wieczorem zaś *circiter* około godziny piątey, Rezydncya ze trzech Kamienic złożona J. W. Imći P. Woiewody Chełmińſkiego Marſzałka Trybunału Koronnego rzęſiſtym świec y lamp adornowana światłem, widzieć ſię dała w ten ſpoſob inwentowana: Całe trzy kamienice rzęſiſtemi okryte lampami, *perpenſilibus ex arte ignibus* oświecone, goreć ſię zdały, poboczne *tectorum ſummitates* *LELIVA ſolidè* wyrobiony terminował, pod iednym ta była inſkrypcya:

Sic me pro Regni Sole nitere decet.

Pod drugim to było czytać:

Sarmatico Soli non Tibi luna nitet.

Medium trzech kamienic, obſzerna y wielu rzemieśnikow uſilną wyrobiona pracą, gęſtemi goraiąca lampami okryła Korona: pod ſobą *Chronoſticam* reprezentuiąc *inſcriptionem*.

BeneDICat DeVs Coronæ annI aVgVſtI DeI.
gratIa RegIs noſtrI, & RegInæ noſtræ Ioſephæ
aVgVſte RegnantIs.

Korony *latera* nad kamienice wynieſione dwie zdobiły illuminowane ogniem Piramidy; między oknami *ſpatia* piktury rożne zaſłoniły; na iedney pikturze na ciſowym kamieniu odmalowana J. O. Trybunału *Stuba in adorationem* Nayiaśnieyſzey Koronie *inclinata*, nad nią inſkrypcya:

Hoc Saxo ſtat planta Domus.

Co niżey tak wierſz tłumaczy.

Hoc Saxo ſtat planta Domus, ſtat Curia Patrum
In cultum Regis, prona caditq; ſimul.

Na

Na drugiey dwa Herbowne Nayiaśn: Krola Imći Miecze *felici omine* przyszłego pokoiu Oliwną uwieńczone Koroną, z tym gorą napisem:

Adest lenimen acutis.

Co znowu tak wiersz explikował z alluzyą do klemencyi Pańskiey pod Gdańskiem w Oliwie pokazaney.

Saxa acuunt gladios, sed adest lenimen acutis
Pro Saxis actos lenit Oliva suas.

Na trzeciey ręka spuszczaiąca w wodę kamień, ktory *impulsu suo teste experientia* na teyże wodzie cyrkuły y niby Korony czyni, te sobie wierzchem wyrobiła inskrypcyą:

Saxo crescitq; reditq; Corona.

Co wiersz alluduiąc powtorzoney w Domu *Electoris Saxoniæ per libera suffragia* Koronie, y *Anniversariæ Coronationis diei, hunc* obiaśnił *sensum*:

Ex undis Saxo crescitq; reditq; Corona.
Hac redeunte die cresce Corona Lechi.

Na czwartey widziany był Orzeł Polski w iedney szponie Berło, w drugiey Polskiey Themidy *libram plenam* serc wielkich, nachyloną na adoracyą trzymał z takową inskrypcyą gorą wyrażoną.

Probant inclinata valere.

Co niżey wierszem tak explikowano:

Inclinata vides, quantum sub Iudice libra,
Hæc tantum Regem Corda valere probant.

Na piątey pikturze, między dwoma Austryackim y Polskim Orłami, dwa Herbowne J.K.Mći Miecze z napisem wyżey wydawały się:

Auxilium duplex omenq; secundum.

Co tak wierszem z alluzyą na drugi Rok zaczynaiący się wytłumaczono:

Auxilium duplex armis omenq; secundum,
His geminis annus cuncta secunda feret.

Na ſzoſtey Orzeł Sarmacki w iedney ſzponie Miecz, w drugiey Szalą z Herbownemi Regnanta Mieczami, y napiſem wierzchnim wydawał ſię:

Expendit dextera vires.

Co niżey wyexplikowano:

Quid valeant vires expendit dextera Regis,
Queis pretium ſolij Themis & ipſa facit.

Ná ſiodmey Nayiaśnieyſze Słońce łaſkawym promieniem ku J W. obrocone Leliwie, z tą inſkrypcyą było:

Tibi deberent hanc ſidera lucem.

Co niżey tak wierſze wyrażały:

Quid mirum noſter tantum Leliva quod ardet,
Hanc debent Regi ſidera noſtra diem.

Po bokach kamienic, wyſtawione *in lunam theatra* 4. dzwigały kolloſy *cum Inſignibus* Korony Polſkiey, y W. X. Lit. tudzież Dziedzicznych Pańſtw Nayiaśn: Krola Imći gęſtemi illuminowane lampami, ktore między ſobą gorą ten wiązał Chronoſtyk podzielony.

AVgVſtI VItaM RegIs ſVpera aſtra ſeCVnDent
ReġInæ noſtræ Ioſephæ Vota Coronent.

Dołem taka była piktura, na iedney Polſki Themidy ſzali, Miecz y Marſzałkowſka Laſka z inſkrypcyą:

Libra feret pretium, horrorem Enſis, Scipio fulcrum.

Parte ex altera w wyſokich kolorach na Zodyaku Leliwa, zaſtępuiący ſobą Nayiaśn: Pana na tym mieyſcu, gdzie *diei Anniverſariæ ſolennia* z tym *Epigraphæ*:

Implet vice ſolis Olympum.

Procz tey illuminacyi, dla tłumu ciſnącego ſię ludu wyſtawione na opaſanie całey Rezydencyi drzewa wyſokie, na ktorych goraiące pochodnie były, piekną czyniły ſymetryą, po całym zaś rynku rozłożone ognie wielką temu Feſtynowi czyniły apparencyą. Na ten dźień Anniwerſaryiny z pobliżſzych Sieradzkiego y Łęczyckie-

go Woiewodztw Ichmść PP. Ziemianie, częścią Liſtami od J.W. Imći P. Marſzałka Trybunału Koron: zaproſzeni, częścią też *ex fama publica Anniverſarij* tu *comparuerunt.* Między ktoremi procz wielu Ichmćiow Dam, JJ. WW. Ichmć XX. Wąchocki, y Suleiowſki Opaci przybyli. Aby zaś powſzechną całey Oyczyzny radością y inkarceraci (o ktorych przeſzłą namieniło ſię Pocztą) cieſzyli ſię, więc w nádzicię klemencyi Nayiaśn: Pana na uſilną Woiewodztw y wſzyſtkich zgromadzonych gości inſtancyą, o zábićie Sałow *notati ex carceribus*, to ieſt Imć P. Goſſawſki *cum Complicibus*, Ichmść PP. Kobylinſki, Wierzbięta, Patocki, Michalſki, y inni od J.W. Imci Pana Márſzałka Trybunału Koron: *libere ſine pænis dimiſſi.* Z między ktorych Imć P. Goſſawſki przedtym Patron Trybunalſki wyraził należyte za klemencyą J.K.Mći P. N.M. & *ſubalternæ poteſtati* Trybunałowi podziękowanie. Tegoż dnia J.W. Imć Pan Czapſki Woiewoda Chełmińſki Marſzałek Trybunału Koron: *in gratiam* pomienionego Feſtynu ſolenny u ſiebie dawał Bal, na ktorym J.W. Imć X. Prezydent y z wſzyſtkiemi JJ.WW. Ichmciami PP. Deputatami, tudzież JJ.WW. Ichmć XX. zwyż wyrażeni Opaci, y innych wielu przytomnemi byli. Ta ochota z wſzyſtkich ukontentowaniem przy ſpełnieniu zdrowia Nayiaśn: Kroleſtwa Ichmciow, Familij & *proſperitatis* Rzeczypltey przy rezonancyi rożney Kapeli, trąb, y kotłow, tudzież przy gęſtym dawaniu ognia od Gwardyi Koron: przez całą noc tańcami kontynuowała ſię. Dnia dziſieyſzego po limitowancy Seſſyi J.W. Imć X. Prezydent wizytkich Ichmciow do ſiebie zaproſiwſzy, ſolennie częſtował, od ktorego wſzyſcy Ichmść do J.W. Imći P. Marſzałka na kolacyą poſzli.

z *Krakowa die* 16 *Januar.* J.W. Imć P. Szembek Staroſta Lelowſki *prima præſen:* po trzydniowey *fatis ceſſit* chorobie,

bie, ktorego *fata* dzwony po kościołach ogłaſzaią. J.W. Jeymć P. Ożarowſka Obozna K: tu *ad præſens* znayduie ſię.

z *Czerſka die* 16 *Januar*. Dnia 11. *præſen*: za Uniwerſałem Nayiaśnieyſzego Krola Imći Auguſta III ſzczęśliwie Seymik doſzedł tuteyſzey Ziemi, z ktorego Poſłow deſtynowano do J.K.Mći, WW. Ichmciow PP. Ruckiego, Woyſkiego Czerſkiego, y Magnuſzewſkiego Chorążego Latyczewſkiego *cum recognitione Majeſtatis*. Na Kongreſs zaś Rady WW. Imći P. Graffa Cebrowſkiego Konſyliarza Generalney Konfederacyi, y Kazimierza Sienickiego Dworzanina J.K Mći obrano.

z *Torunia die* 17 *Januar*. J.W. Imć P. Dąbſki Woiewoda Brzeſki Kujawſki y z Jeymćią w Sobotę przeprawił ſię przez Wiſłę, w Niedzielę rano *greſſum movit* ku Warſzawie, ktorego *cooperatione* ſzczęśliwie Seymik Prześw: Woiewodztwa Kujawſkiego w Radzieiowie doſzedł, na ktorym Konſyliarzow do Generalney Konfederacyi WW. Ichmciow PP. Skaławſkiego Sędziego Grodzkiego Inowrocławſkiego, y Słubickiego Podſędkowica Kujawſkiego obrano. Dnia dziſieyſzego, iako w dzień Anniwerſarza Koronacyi Woyſka J K.Mći dziedziczne z armat y ręczney ſtrzelby applauz czynić maią.

z *Warſzawy die* 26 *Januar*. W przeſzły Czwartek J.W. Imć P. Lacy Generał *en Cheff* woyſk Roſſyiſkich tu zawitawſzy, dziś do woyſka kommendy ſwoiey ztąd odieżdża. Nayiaśn: Krolowa Jeymć w Piątki w Kaplicy Pana JEZUSA Ukrzyżowanego Kollegiaty tuteyſzey zaczęte *continuat* nabożeńſtwo. J K.Mść za odebraniem pewnych wiadomości ściągaiących ſię do ſtrony przeciwney, WW. Ichmciow Lewenhala Generała woyſk ſwoich Dziedzicznych, y Symoniſa *intimum Conſiliarium Bellicum*, iako Kommiſſarzow w przeſzła Sobotę ztąd wyſłał, iakoż dopiero namienieni Ichmść także WW. Ichmść PP. Gołębiowſki Rezydent Nayiaśn: Imperatorowy Jeymći, y Bachmetow Generał Major woyſk Roſſyiſkich z ſtrony Dworu ſwego, tegoż dnia ſpolnie

nie ztąd na mieyſce ſobie naznaczone wyiechali. Też wiadomości informuią, że *Armiſtitum* do niedziel 4. *inter partes belligerentes* ſtanąć ma, o ktore tamta ſtrona *urget*. W przeſzły Poniedziałek, to ieſt dnia 24 *praeſent:* za Uniwerſałami Nayiaśn: Krola Imći Auguſta III. Kongreſs Rady wyſzłemi ſzczęśliwie ſię zaczął na Zamku w liczney frekwencyi JJ.OO. JJ.WW. PP. Senatorow, Miniſtrow, Officyaliſtow y Urzędnikow, tak Duchownych, iako y Swieckich oboyga Narodow, tudzież przytomney Konfederacyi, gdzie Imieniem teyże Generalney Konfederacyi J.W. Imć P. Poniński Marſzałek miał mowę do J.K.Mći *hac formalitate*.

Zal, żarliwość y ſłuſzny reſſentyment opiſanego honoru y głowy moiey czyni dyſtrakcyą ułożonemu na powitanie W.K Mći P.N M. ſtylowi. Przy tak wielkim iednak przykładzie dobroci y łaſkawości Pańſkiey gniewać ſię na wſpuł braci naſzych nie godzi, zawſtydzić ſię ich iednak nie zawadzi, bo ieżeli *mentes pudore tenentur honeſtæ*, á zaś wſtydem ſię przynaymniey rektyfikować będą ſwobodne animuſze, ktore ſię *pro natura libertatis* rożnemi do tych czas paſſyami unoſiły; radbym wiedział *qualem invidia praetextum livor colorem* wynayduie od cenſurowania tak czyſtych *ex omni candore notatos* W.K.Mći P.N.M. *actus*. Nie wierzono, żebyś do oddanego ſobie *Liberis ſuffragiis* Krolestwa powrocić miał, aliści przytomności Twoiey Pańſkiey blaſk ćmi zawiſne oczy; że z ukontentowaniem wiernych Poddanych, *totus ades oculis*, *aderas qui mentibus olim*. Obawiano ſię mocnego gościa, aby ſił ſob e od Boga powierzonych, nie tak na reſpekt y beſpieczeńſtwo Oſoby ſwoiey, iako na nakłonienie ſwobodnych karkow nie zażył, á oto widziemy, że pomiarkowana J.K.Mći P.N M. moderacya, tak ſobie dyſkretnie poſtępuie, że *alibi*, *quæ perficit enſis Conſiliis peragenda putas*, *nomenq; triumphi exoſus ſervare ſtudes cum lege Senatum*. Czyniło podeyrzenie pieſzczoney Wolności urażonego Pana świadectwo, á przecię z podziwieniem widziemy, że *cum poſſes terrere protervos Rex blandiris adhuc*,

pod-

podchlebiaſz *& Civium deſiderijs*, y ſamego pretenduiących ambicyi; głaſzczeſz poddanych ſwoich nieſłuſzne *ſenſibilitates* y nieunoſzonych humorow *illicio* łaſk Pańſkich przyſwazaſz dzikość. Stawa dziſiay przed obliczem Pańſkim zkonfederowana Rzplta, y odnawiaiąc przy Doſtoieńſtwie Jego uczynioną, życia y fortun ſwoich ofiarę, dziękuiąc pokornie, żeś za Uniwerſałami ſwoiemi nieprzymuſzonym poſłuſzeńſtwem przychylne na Radę terazniey ſzą zwołał Woiewodztwa, aby *peragat tranquilla poteſtas, quod violenta nequit*, racz Miłościwy Panie Oycowſkim ſercem, á nayprzezornieyſzą Radą ſwoią, aby ta Rzplta, ktora *felicior armis, Conſilijs potior cauſæ bonitate triumphat*, przy zbawiennych ſrzodkow propinacyi ſzczęście ſwoie w nayſzczęśliwſzym y naydłuższym W.K.Mći Panowaniu, iak nayprędzey widziała.

Po ſkończoney mowie J O. Xżę Imć Biſkup Krakowſki Podkanclerzy Koron: *à Maieſtate diſertiſſimo ore* regratkował, y tenże Kongreſs do Czwartku limitował, Punkta *ad deliberandum* na terazniey ſzy Kongreſs rozesłał z Kancellaryi ſwoiey. Potym Konfederacya Generalna do pocałowania ręki Pańſkiey przyſtąpiła J.W. Imć P. Dąbſki Woiewoda Brzeſki Kuiaw: dnia wczorayſzego tu ſtanał z Torunia, JJ WW. Ichmść PP. Czapſki Woiewoda Chełmińſki Marſzałek Trybunału Koron: (zdawſzy Laſkę J.W. Imći P. Swinarſkiemu Kaſztellanowi Inflantckiemu Deputatowi Poznańſkiemu) Bielińſki Cześnik Koron: dziś z Piotrkowa ſzczęśliwie tu zawitali. *In horas* tu z rożnych Woiewodztw Ichmciow Delegowanych *augetur numerus*.

J.O. Xżę Imć Czartoryſki W-da Ruſki Generał Gwardyi K. w przeſzłym tygodniu odebrał Kommendę teyż Gwardyi. J.W. Imć P. Dąbſki Staroſta Inowrocław: maiąc ſobie od J.K.Mći konferowane W-odztwo Brzeſk: Kuiaw. dziś przed Krolem Imćią wykonał Jurament. Niektore Ziemie dziś także czyniły rekognicyą *Maieſtatis* J.K Mći ktore przyſzłą pocztą *ſpecificabuntur*.